4.1. Abdest

آبدست

Kulun ibadet duygusu ile Rabbinin huzuruna çıkması anlamını taşıyan namaz ibadetine başlamadan önce abdest almak gerekir. Namazın ön şartı olan abdest ve

23. *Müddessir suresi, 4. ayet.*
24. *Mâide suresi, 6. ayet.*
25. *Ebû Dâvûd, Tahâre, 61.*
26. *bk. İbn Mâce, Tahâre, 283.*

gusül namazla birlikte farz kılınmış olup, ibadet tarihinde hiçbir zaman abdestsiz namaz kılınmamıştır.[27]

Kur'an-ı Kerim'de abdestin farzları şu şekilde açıklanmıştır. **"Ey İman edenler! Namaz kılmaya kalkacağınız zaman yüzlerinizi, dirseklere kadar ellerinizi yıkayın. Başlarınızı meshedin. Ayaklarınızı da topuk kemiklerine kadar yıkayın..."[28]** Hanefî mezhebine göre abdestin farzları bu ayette zikredilenler ile sınırlıdır. Diğer üç mezhebe göre niyet de farzdır. Şâfiî mezhebi ayetteki sıraya uymayı (tertib), Mâlikî mezhebi ara vermeden abdest almayı (muvâlât) farz kabul etmektedir. Hanbelî mezhebinde bunlara ilave olarak abdeste başlarken besmele çekmek de farzdır.

Hz. Peygamber (s.a.v.) Müslümanlara fiilî olarak abdestin nasıl alınacağını göstermiş ve abdestsiz kılınacak hiçbir namazın geçerli olmayacağını haber vermiştir.[29] Bir ibadetin farz ve vaciplerinin yapılması ibadetin sıhhati için yeterli olmakla birlikte ideal olan sünnetleri ile birlikte yerine getirmektir.

Hanefî mezhebine göre abdestin başlıca sünnetleri şunlardır:

- *Niyet etmek.*
- *Besmele çekmek.*
- *Organları üç defa yıkamak.*
- *Ağza ve burna su verip temizlemek. (mazmaza ve istinşak)*
- *Başın tamamını meshetmek.*
- *Kulak ve boynu meshetmek.*
- *Abdeste sağ uzuvlardan başlamak.*
- *Abdesti ara vermeden ve uzuvları ovarak tamamlamak.*

Farz ve sünnetlerine dikkat ederek abdesti şu şekilde alabiliriz: Önce eûzü besmele çekilerek niyet edilir. Eller bileklere kadar üç kez yıkanır. Eller yıkanırken parmak araları aralanır (hilâllenir). Ağız ve burun üç kez yıkanır. Yüz, üç kez yıkanır. Sakal varsa parmaklar ile aralanır. Önce sağ sonra sol kol dirseklerle beraber üç kez yıkanır. Baş ıslak elle meshedilir. Daha sonra kulaklar ve boyun meshedilir. Sağdan başlamak üzere ayaklar yıkanır.

BİLGİ KUTUSU

Abdestin farzları hususunda fıkıh mezheplerinde görüş farklılığı olmakla birlikte aşağıda zikredilenlerin abdestin farzı olduğunda ittifak vardır:

- *Yüzü yıkamak.*
- *Kolları dirseklerle birlikte yıkamak.*
- *Başı meshetmek.*
- *Ayakları topuklarla birlikte yıkamak.*



Namaz ibadetinde temizlik en önemli şartlardan biridir.

Video İzle:

02-04-01.Abdest Nasıl Alınır

27. Elmalılı Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'an Dili, C 3, s. 1583.
28. Mâide suresi, 6. ayet.
29. bk. Nesâî, Zekât, 48.



Namazın şartlarından biri abdesttir.

Namazı Bozan Şeyler (Müfsitleri)

Vücuttan, idrar, dışkı, yel, kan ve irin çıkması, ağız dolusu kusmak, uyumak ve bayılmak abdesti bozar.

İnsanın üzerinde idrar ve dışkı artığının olması namaz ibadetinin kabulüne engel olacağı için istinca (taharetlenme) yapılması gerekir. الاستنجاء İstincayı terim olarak idrar ve dışkı yollarından çıkan idrar, dışkı, kan gibi katı ve sıvı pisliklerin temizleyici özelliği olan bir şeyle temizlenmesidir diye tanımlayabiliriz.[30] Namazın Allah (c.c.) katında makbul olması için istincanın doğru bir şekilde yapılması gerekir. Hz. Peygamber (s.a.v.) *"İdrardan sakınınız; çünkü kabir azabının çoğu ondan sakınmamaktandır."*[31] buyurarak Müslümanların bu konuda ihmalkâr olmamasını istemiştir.

Tuvalet ihtiyacı giderildikten sonra idrar akıntısının gelmeyeceğinden emin olana kadar beklemek gerekir. الاستبراء Buna **istibra** denilmektedir. İstibra yapılmaması durumunda gelecek olan idrar akıntısı elbiseyi kirletecektir. Abdest alındıktan sonra idrar akıntısı gelirse abdest bozulmuş olur. Abdest namazın şartı olduğundan kılınan namazın sahih olabilmesi için özellikle erkeklerin istibra yapması önemlidir.

30. Komisyon, Dinî Terimler Sözlüğü, s. 183.
31. İbn Mâce, Tahâret, 348.
32. Mâide suresi, 6. ayet.